

*Feestrede bij de doop van De IJsmakers,
Ernest van der Kwast, 08-01- 2015*

Dames en heren,

het is feest, want de nieuwe Van der Kwast is uit. Een telg uit een Italiaanse ijsfamilie breekt met de traditie en wordt directeur van een International Poëziefestival in Rotterdam.

Geef toe, een tamelijk surreeel gegeven.

De afgelopen zomer liep ik dagelijks vanaf mijn kantoor van Poetry International de stad in, langs ijssalon Venezia. Achter de counter zag ik Giovanni, de ijsmaker staan. Het was geen uitbundige groet. We starden elkaar kort in ongeloof aan en besloten met een wat warrige knik. Jij wordt mij, ik word jou, wij worden elkaar en heel Nederland gaat daarover lezen. Ik dacht er over na hoe het zou zijn om ijs te maken. Misschien dacht Giovanni erover na hoe het zou zijn om de hele dag poëzie te lezen.

De dichter K. Michel heeft in zijn woonkamer een foto hangen van een Frans verkeersbord. Een pijl naar rechts en een pijl naar links. Op de pijl naar links staat Toutes Directions. Op de

pijl naar rechts staat 'Autres Directions.' Hij stuurde de foto ooit naar een tijdschriftredactie die hem had gevraagd om een gedicht over het hiernamaals.

De foto doet mij altijd denken aan de t-splitsingen op mijn eigen pad. Toen ik muzikant wilde worden werd ik projectleider moderne muziek. Toen ik kunstenaar wilde worden werd ik cultureel manager. Toen ik schrijver wilde worden werd ik redacteur. Toen ik dichter wilde worden werd ik directeur van Poetry International. En net nu ik mijn verhalen over de wereld van de poëzie wil bundelen, belanden ze in een boek van Ernest van der Kwast.

Ik ben een grote ijdeltuit. Ernest van der Kwast is een uiterst bedreven en doelgerichte verleider. Alle verhalen die ik de afgelopen jaren heb verzameld, ze holden allemaal juichend in de armen van der Kwast, op weg naar een miljoenenpubliek.

Voor dit boek hebben we elkaar vele malen gesproken. In een kroeg, een koffiebar, aan mijn bureau bij Poetry of aan de telefoon. Ernest belde dan op. 's Ochtends vroeg. 's Avonds. 's Nachts. Tijdens een vergadering, tijdens een reis of midden in een lezing.

'Ik heb nog 113 woorden nodig over die en die dichter. Over dat festival. Over die en die reis. Over dat hotel.'

Ik antwoordde kort en Ernest vroeg door. Ik zei dan bijvoorbeeld:

'Ernest, gast, ik zit in Roemenie, het is half acht en ik moet binnen een half uur in het theater zijn.'

Waarop Ernest zei:

'Ok. Roemenie, wauw. Sorrysorrysorry. Zit je in Sibiu? Wie ga je daar ontmoeten? Welke kleur heeft de spreij? Hoe ruikt het daar? Hoe heet het kamermeisje? Was het tapijt toen je binnenkwam schoon, smerig of versleten? Wat voor een lijst zit er om de spiegel? Welke reproductie hangt er? Hoeveel handdoeken liggen er? Wat zit er in de minibar? Beschrijf eens precies wat je ziet als je naar buiten kijkt. Als je naar boven kijkt. Als je naar beneden kijkt.'

Misschien zijn er hier meer mensen die wel eens door Ernest zijn geïnterviewd. Je zit tegenover hem en het nee in je hoofd rolt als een ja uit je mond. Het lukte me maar een keer.

'Nee', zei ik. 'Het kan nu echt niet, van der Kwast. Ik zit over 10 minuten in een trein naar Schiphol en dan ga ik naar China.'

'Ja, ja, I Know, Intercity Direct, 09.55,' zei Ernest.

‘Ik zie ik je op perron 15a bij de toeslagpaal. Ik moet toch mijn moeder van het vliegveld halen.’

Midden in de drukke hal bij Arrivals B valt Ernest op zijn knieën en kust de voeten van zijn moeder, die net uit de gate komt. Zijn moeder, die inmiddels een haast mythische literaire status heeft gekregen.

Als hij weer opstaat wijst hij naar mij en zegt: ‘Mam, voor mijn nieuwe boek interview ik deze man en ik ben nog niet klaar. Ga jij daar even zitten.’

Hij wijst naar de stalen bank verderop. Moeder, met 8 en een half uur Delhi-Amsterdam in de benen, zucht diep, raapt haar koffers en tassen bij elkaar en gaat zitten.

Goed, zegt Ernest, dat hotel in Macedonie? Hoe dicht bij het meer was dat? Wat dronken die dichters? Hoeveel zijn er daadwerkelijk verdronken? Wat gebeurde er met de kisten?

Van wie zijn de verhalen die je aan een schrijver vertelt. Van jou, de verteller of van de schrijver? Het blijft vreemd om je eigen verhalen terug te lezen in een nieuwe context. Als ik het boek lees herken ik beschrijvingen en woorden. Soms zie ik de waarheid, soms herken ik verhalen die ik zelf heb overdreven en soms herken ik verhalen die Ernest heeft overdreven. Ik zie nu ook hoe ze allemaal in dienst staan van het grote geheel. Van het boek. Een prachtig boek.

Ik herken de poëzie. Niet zozeer in de verhalen die ik al ken maar meer in de verhalen die ik niet ken. De meeste poëzie in dit boek zit in het ijs. In de liefde voor het ijs, voor Italië, de liefde voor traditie en de liefde voor het verbreken daarvan. De liefde tussen twee broers, hun liefde voor een vrouw, voor de schoonheid van de bergtoppen in Noord Italië en voor de droom van een ijsmaker. Ik zie hoe trots mijn verhalen zijn dat ze dit alles mogen omlijsten. Ze staan er mooi bij in het boek. Ze zijn literatuur geworden. Ze zijn verkwast. Vrolijk zwaaien ze naar mij vanaf hun pagina’s.

Ik begrijp inmiddels wel dat ik iets anders moet doen. Toutes Directions of Autres Directions. Of ik word ijsmaker. Of ik ga mijn verhalen alsnog zelf opschrijven. Ik zie wel. Het wordt een van die twee.

Dames en heren, De ijsmakers van Ernest van der Kwast is een mooi boek geworden.

Weemoed, ambitie, humor, kracht, poëzie en liefde, al deze ingredienten zijn in een perfecte balans met uiterst vaardige doch altijd warme hand in een ijsmachine gegooid om tot een

onovertroffen, unieke smaak te komen. Dit boek is het meer dan waard om langdurig en regelmatig een glas op te heffen.

Hef dus uw glas, beste mensen, op dit bijzondere boek en hef uw glas op Ernest van de Kwast, de ijsmaker.

Bas Kwakman